Hukuk Bölümü 2008/445 E. , 2009/75 K.

- 4925 SAYILI KARAYOLU TAŞIMA KANUNU HK
  - KARAYOLU TAŞIMA KANUNU (4925) Madde 26

"İçtihat Metni"

Davacı : H.C.

Davalı : Gaziantep Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü

O L A Y : Gaziantep Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'nün 12.12.2007 gün ve 465230 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu idari para cezası tutanağı ile, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesi (a) bendi gereğince para cezası verilmiştir.

Davacı, para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

GAZİANTEP 4. SULH CEZA MAHKEMESİ; 31.1.2008 gün ve D. İş:2007/194 sayı ile, itiraz eden 27.12.2007 havale tarihli itiraz dilekçesi ile Mahkemelerine itirazda bulunmuş olmakla, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nca verilen idari para cezalarına karşı itiraz makamının aynı Kanunun 30. maddesinde idare mahkemesi olarak belirtildiğinden bu davaya bakma görevinin Mahkemelerine ait olmadığı idare mahkemesine ait olduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, söz konusu idari para cezasının kaldırılması istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

GAZİANTEP 1. İDARE MAHKEMESİ; 6.10.2008 gün ve E:2008/891 sayı ile, davacı H.C. tarafından, 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca 5.000,00YTL para cezasıyla cezalandırılmasına ilişkin 12.12.2007 tarih ve A 465230 sayılı işlemin iptali istemiyle Gaziantep Trafik Denetleme Şube Müdürlüğü'ne karşı dava açıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesinde, bu kanunun idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağının; aynı Kanunun 27. maddesinde ise, idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabileceğinin kurala bağlandığı, yukarıda yer alan 5326 sayılı Yasa'nın 3. maddesinden anlaşılacağı üzere, idari yaptırım ve bu arada idari para cezalarına karşı yargısal başvurularda genel görevli yargı yolunun adli yargı ve bu yargı yolu içerisinde yer alan sulh ceza mahkemesi olduğu, diğer kanunlarda, yargı yolu farklı biçimde belirtilmişse, ancak bu durumda sulh ceza mahkemesi ve adli yargı yolu dışında yer alan mahkemelerin uyuşmazlığın görüm ve çözümünde görevli olabileceklerinin anlaşıldığı, bu bağlamda, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 5728 sayılı Yasa ile değiştirilmeden önceki 30. maddesinde, açıkça 4925 sayılı Yasa'dan doğan idari para cezasına karşı idare mahkemesine dava açılabileceği belirtilmiş iken, 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5728 sayılı Yasa'nın 520. maddesi ile değiştirilen 30. maddesinde herhangi bir yargı yolunun gösterilmemiş olması karşısında, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu uyarınca, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'na göre verilmiş idari para cezalarından doğan uyuşmazlığın sulh ceza mahkemesince çözülecek uyuşmazlıklardan olması nedeniyle işbu davanın Mahkemelerinin görevine girmediği sonucuna varıldığı, dava dosyasının incelenmesinden, 4925 sayılı Karayolları Trafik Kanunu uyarınca verilen idari para cezasına karşı önce Gaziantep 4. Sulh Ceza Mahkemesi'nin 31.1.2008 tarih ve Değişik No:2007/194 sayılı kararında, 4925 sayılı Yasa uyarınca verilen idari para cezasına karşı açılan davanın idare mahkemesinin görevine girdiği gerekçesiyle görev ret kararı verildiği, bunun üzerine işbu davanın açıldığının anlaşıldığı, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3. maddesi uyarınca 4925 sayılı Karayolları Taşıma Kanunu'nun 26. maddesi uyarınca verilen idari para cezalarına karşı sulh ceza mahkemesinde dava açılabileceğinden bakılan davada idare mahkemesinin görevsiz bulunduğu, Gaziantep 4. Sulh Ceza Mahkemesi, 31.1.2008 tarih ve Değişik No:2007/194 sayılı kararıyla kendisini görevsiz gördüğünden, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Habibe ÜNAL, Turan KARAKAYA, Serdar AKSOY ve Muhittin KARATOPRAK'ın katılımlarıyla yapılan 2.3.2009 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre:

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği..." açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

İdare Mahkemesince anılan Yasanın 19. maddesinde öngörülen şekilde başvurulduğu ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, adli ve idari yargı yerleri arasında doğan görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 4925 sayılı Kanun'un 26. maddesine göre verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nun 26. maddesinde, idari para cezaları düzenlenmiş; 30. maddesinde, para cezalarına karşı tebliğ tarihinden itibaren otuz gün içerisinde yetkili idare mahkemesine itiraz edilebileceği, itiraz üzerine verilen kararların kesin

olduğu öngörülmüşken, bu madde, 23.1.2008 gün ve 5728 sayılı Kanun'un 520. maddesiyle, "Bu Kanunda belirtilen idarî para cezasını gerektiren fiillerin işlendiği tarihten itibaren bir yıl içinde aynı nitelikteki fiili üç defa işlediği tespit edilen gerçek ve tüzel kişilere, işlediği fiillerin cezalarının toplamının on katı idarî para cezası verilir ve taşıt şoförünün yurt içi ve yurt dışı taşımalarda sürücü mesleki yeterlilik belgesi ile varsa uluslararası sürücü sertifikası bir yıl süreyle askıya alınır" şeklinde değiştirilmiştir. 5728 sayılı Kanun hükümleri 8.2.2008 tarihinde yürürlüğe girmiştir.

Olayda, para cezasının kaldırılması istemiyle dava açılmış olup; 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda yapılan değişiklikle idari para cezasına karşı kanun yoluna ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Öte yandan; 30.3.2005 gün ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise "idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, öngörülen idari para cezasının 5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu, 4925 sayılı Karayolu Taşıma Kanunu'nda da idari para cezasına itiraz konusunda görevli mahkemenin gösterilmediği anlaşılmıştır. Bu durumda, Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idari yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Yasa hükümleri dikkate alınacağından, idari para cezasına karşı açılan davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Gaziantep 1. İdare Mahkemesi'nce yapılan BAŞVURUNUN KABULÜ ile Gaziantep 4. Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 31.1.2008 gün ve D. İş:2007/194 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 2.3.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.